Centrum Kultury i Sztuki w Kaliszu

Koncerty i festiwale muzyki jazzowej, klasycznej i popularnej. Przeglądy teatralne oraz koncerty gwiazd piosenki i estrady. Spotkania z pisarzami, wystawy plastyczne i występy zespołów folklorystycznych. Promocja dziedzictwa regionalnego, sztuki polskiej i zagranicznej zespolona z edukacją kulturalną dzieci i młodzieży. Gigantyczne międzynarodowe projekty i kameralne spotkania ze sztuką. Prezentacja dorobku filmowego na najwyższym poziomie, spotkania z wielkimi nazwiskami ze świata filmu i ludyczne imprezy plenerowe. W ofercie CKiS każdy znajdzie coś dla siebie.

Międzynarodowe festiwale

Centrum Kultury i Sztuki w Kaliszu to od wielu lat na terenie południowej Wielkopolski najbardziej doświadczony organizator międzynarodowych festiwali. Wszystkie organizowane przez CKiS festiwalowe imprezy mają ugruntowaną pozycję w kraju i za granicą oraz imponującą historię.

Międzynarodowy Festiwal Pianistów Jazzowych

Międzynarodowy Festiwal Pianistów Jazzowych to jedna z najbardziej znaczących imprez jazzowych w Polsce, która dzięki swej długiej historii, rzetelnej organizacji i przede wszystkim niesamowitej obsadzie gwiazdorskiej należy do ścisłej czołówki polskich festiwali. Niezmiennie od lat cieszy się wyjątkowym prestiżem wśród wykonawców, krytyków muzycznych i, co najważniejsze, wśród publiczności.

W programie 49. edycji można było odczytać kilka różnych wątków. Zestaw był prawdziwe międzynarodowy, globalny – mieliśmy muzyków amerykańskich, reprezentujących główny nurt jazzu z Nowego Jorku, a także rozwijających idiom jazzu artystów rodzimych. Otwierające festiwal czwartkowe spotkania z ikonami polskiego jazzu to już kilkuletnia tradycja. Bohaterem tegorocznego prologu – imprezy towarzyszącej był Włodzimierz Nahorny**,** legenda polskiego jazzu, muzyk, który obchodził w tym roku 80. rocznicę urodzin. Zwieńczeniem zaś był sensacyjny, jeden jedyny w Polsce koncert w obsadzie, która powstała na zamówienie festiwalu – projekt amerykańskiej pianistki i kompozytorki Helen Sung, która zaprezentowała podwójny kwartet: swój własny, jazzowy oraz kwartet smyczkowy, w której to roli pojawił się nasz Atom String Quartet. Prawdziwy amerykański jazz bez kompromisów („no nonsense") pokazał ze swoim triem występujący u nas po raz pierwszy Orrin Evans. Kultowa japońska pianistka, Aki Takase w duecie z niemieckim saksofonistą Danielem Erdmannem zabrała nas w swój własny, fascynujący świat dźwięków, w którym jest miejsce zarówno na odniesienia do historii jazzu, jak i współczesną abstrakcję. Grecka pianistka i kompozytorka Tania Giannouli ze swoim triem o niezwykłym instrumentarium wciągnęła nas do bajkowej krainy swoich „snów o wieczności". Własne opowieści snuł w solowym recitalu pianista austriacki Martin Listabarth. Niemniej frapująco zaprezentowała się muzyka, którą przedstawili polscy muzycy. Swoje tajemnice odsłonił przed nami jeden z naszych najwybitniejszych pianistów Krzysztof Herdzin, w programie z płyty „The Book of Secrets". Tajemniczo brzmi również tytuł płyty „Mysterious Monuments On The Moon" super tria RGG, które w Kaliszu zamknęło rok obchodów 20-lecia działalności, jednocześnie promując tę właśnie, najnowszą płytę tria.

Pełen zagadek, nieoczekiwanych zwrotów akcji i zaskakujących rozwiązań był przygotowywany na płytę nowy program wschodzącej gwiazdy polskiego jazzu – Agi Derlak. Po raz pierwszy powitaliśmy na naszej scenie znakomitą pianistkę z Wybrzeża ‚Aleksandrę Mońko-Allen.

Koncertowe emocje towarzyszyły nam również w Nocnym Klubie Festiwalowym Calisia One, gdzie przez dwa wieczory dyżurował Witold Janiak Hammond Trio, i gdzie wystąpili również świeżo upieczeni laureaci ogólnopolskich konkursów – Grzegorz Ziółek Quartet oraz Kuba Banaszek Quartet.

Międzynarodowy Festiwal „Chopin w barwach jesieni"

Miał w tym roku swą edycję jubileuszową – organizowany był już po raz czterdziesty! Nieprzerwanie od lat festiwal odbywa się w urokliwych wnętrzach Pałacu Myśliwskiego Książąt Radziwiłłów w Antoninie. Jest imprezą współorganizowaną ze Stowarzyszeniem „Wielkopolskie Centrum Chopinowskie – Antonin", z siedzibą w Ostrowie Wielkopolskim.
Cenimy sobie niezwykle fakt, że inauguracja festiwalu w Ostrowskim Centrum Kultury może się odbywać przy współudziale Orkiestry Filharmonii Poznańskiej. To nieczęsta okazja, żeby prezentować tak wspaniałe dzieła, jakimi są oba koncerty Chopina. Podczas spotkania usłyszeliśmy Koncert fortepianowy e-moll op. 11 Fryderyka Chopina oraz XII Koncert fortepianowy A-dur KV 414 Wolfganga Amadeusza Mozarta, upamiętniając tym samym przypadającą w tym roku 230. rocznicę śmierci Mozarta.

Nazajutrz, w Antoninie, nastąpiło złożenie kwiatów pod pomnikiem Chopina. Niespodzianką dla przybyłych gości była inscenizacja performatywna „Przyjazd Fryderyka Chopina do Pałacu w Antonie", w wykonaniu aktorów Teatru im. Bogusławskiego w Kaliszu. W rolę młodego Fryderyka wcielił się Jakub Łopatka, a księcia A. Radziwiłła zagrał Lech Wierzbowski. W recitalu otwarcia wystąpiła Ewa Pobłocka. Usłyszeliśmy utwory Feliksa Mendelssohna-Bartholdy`ego, Johna Fielda i oczywiście Chopina. Podczas specjalnego wieczoru muzyczno-poetyckiego „Chopin w aksamicie nocy" w Salonie Radziwiłłów publiczność wysłuchała muzyki Chopina w wykonaniu artystów, biorących udział w 40. Festiwalu. Nie zabrakło też pieśni Fryderyka, które wykonała, akompaniując sobie na fortepianie, Ewa Leszczyńska. W interpretacji aktora Krzysztofa Gosztyły usłyszeliśmy poezję Cypriana Kamila Norwida. Wcześniej, w tym samym dniu, melomani mogli usłyszeć recital fortepianowo-skrzypcowy, w którym wystąpili Kirył Keduk i Luba Soloduhina. W finałowym recitalu fortepianowym zaprezentował się włoski pianista, Roberto Cominati. Poza III Sonatą h-moll op. 58 Chopina zabrzmiała muzyka Johanna Sebastiana Bacha w formie transkrypcji dokonanych przez wielkich polskich pianistów-chopinistów.

Międzynarodowy Festiwal Artystycznych Działań Ulicznych „La Strada"

Należy do najstarszych festiwali teatrów ulicznych w Polsce i w naszej części Europy. Tegoroczna edycja poprzedzona była imprezami towarzyszącymi, dzięki czemu uczestnicy obcowali ze sztuką dłużej i na wiele sposobów.

29. LA STRADA odbyła się pod hasłem: „JĘZYK TEATRU", co pozwoliło na analizę spektakli zarówno pod kątem treści (przekazu), jak i formy (sposobu gry aktorskiej, choreografii, muzyki, scenografii, charakteryzacji). Nie zabrakło adaptacji znanych utworów literackich, nowatorskich

inscenizacji oraz spektakli z ważnym, aktualnym przesłaniem. Ukazane zostały ciekawe scenografie uhonorowane nagrodami i innowacyjne pomysły na wykorzystanie nowych technologii czy żywego ognia. W programie znalazły się zarówno małe formy artystyczne, jak i monumentalne widowiska plenerowe, spektakle z muzyką na żywo i wyjątkowe koncerty edukacyjne, przedstawienia familijne, interaktywne działania teatralne, happeningi oraz imprezy towarzyszące. Wszystkie spektakle odbyły się na najwyższym poziomie artystycznym. Festiwalowe działania dotarły do wszystkich grup wiekowych, do osób o różnym statusie społecznym oraz do osób z niepełnosprawnościami. Międzynarodowy charakter festiwalu podkreśliły: V.O.S.A Theatre z Czech, Pina Polar z Niemiec i polsko-hiszpańsko-włoski występ Prywatnej Szkoły „Jagiellończyk" & San Isidro Labrador & Istituto Comprensivo „Giovanni XXIII".

Pałacowa muzyka

Muzyka w Antoninie rozbrzmiewa niemal przez cały rok. Koncerty realizowane w Pałacu Myśliwskim Książąt Radziwiłłów, zawsze wyczekiwane przez melomanów, stanowią dla nich prawdziwą ucztę. I tak z okazji mijającej 17 października 172. rocznicy śmierci Fryderyka Chopina w Pałacu Myśliwskim Książąt Radziwiłłów w Antoninie wystąpił znakomity polski pianista Michał Drewnowski z programem „Chopin – inspiracje, rezonans". Zgodnie z tytułem koncert przypomniał słuchaczom – oczywiście w wielkim skrócie – jak kształtowały się poglądy estetyczne Chopina i jaki rezonans jego muzyka wzbudzała u kompozytorów mu współczesnych oraz następnych pokoleń. Kolejna propozycja to koncert karnawałowy, podczas którego goście Pałacu Radziwiłłów w Antoninie usłyszeli różne gatunki muzyki, w wykonaniu znakomitych artystów. Największe przeboje zaprezentowało muzyczne małżeństwo – Anna i Romuald Spychalscy, podbijające (solo i w duecie) od dziesięciu lat polskie i zagraniczne estrady koncertowe. Natomiast z okazji 212. rocznicy urodzin Fryderyka Chopina wysłuchaliśmy recitalu fortepianowego w wykonaniu Kamila Pacholca. Słowo o muzyce wygłosiła Krystyna Pietranek-Kulis, gospodyni wieczoru.

Wybrane wydarzenia

Program Centrum Kultury i Sztuki to także niezwykle atrakcyjne propozycje koncertowe, występy najbardziej popularnych gwiazd estrady oraz artystów o tyleż bogatym, co nieprzeciętnym dorobku artystycznym. To również spektakle w wykonaniu profesjonalnych teatrów i kino dla prawdziwych koneserów. W mijającym sezonie artystycznym zrealizowaliśmy kilka wydarzeń, m. in.: genialny koncert-spektakl Ralpha Kaminskiego „Kora" oraz mocny w przekazie koncert zespołu Fisz Emade Tworzywo „Ballady i protesty". Z cyklu Scena Studio zaprosiliśmy na koncert Studia Happy Singers zespołu Knedlove oraz Anastazji Simińskiej. Z okazji Polskiego Dnia Bluesa – zaproponowaliśmy występ Wielebny Blues Band. Miłośnikom dobrej zabawy i humoru do gustu przypadł Teatr Komedii Impro z Łodzi oraz uwielbiany przez kaliszan Kabaret Hrabi. Wraz z poznańską Fundacją Dom Bretanii zaprosiliśmy po raz kolejny na niezwykle kameralny, trzynasty już Festiwal Kultur Europy. Tym razem tematem przewodnim wydarzenia była Galicja Hiszpańska, jej bogata kultura i obyczajowość.

Promocja dziedzictwa regionalnego

W sezonie artystycznym 2021/2022, ponownie zaprosiliśmy na cieszący się niesłabnącą popularnością cykl wykładów popularno-naukowych „Fotoplastikon – Kalisz na fotografiach XIX i

XX wieku". Liczne grono entuzjastów naszego miasta wysłuchało ciekawych opowieści z udziałem historyków, historyków sztuki, autorów książek – Makarego Górzyńskiego, Macieja Błachowicza czy Marii Kaczmarkiewicz, której wykładem „Fibigerowie. Pasja ukryta w fortepianie" CKiS w Kaliszu włączyło się w obchody, ogłoszonego przez Miasto Kalisz Roku Rodziny Fibigerów.

Edukacja kulturalna dzieci i młodzieży

Tym razem z udziałem najmłodszej publiczności odbył się finał XXI Kaliskich Spotkań Teatralnych Przedszkolaków oraz Dziecięcy Festiwal Działań Artystycznych „Sztukakuka". Świetnym pomysłem okazało się zwiększenie oferty kierowanej do młodszych odbiorców tegorocznej 29. La Strady. Imponująca frekwencja i pozytywne opinie zainteresowanych upewniły nas co do słuszności podjętej decyzji oraz zachęciły do kontynuowania formuły podczas kolejnych edycji.

Folklor

Centrum Kultury i Sztuki w Kaliszu kontynuuje swoją wieloletnią działalność w zakresie wspierania kultury tradycyjnej i ludowej – realizując warsztaty i koncerty plenerowe.
Centrum Kultury i Sztuki w Kaliszu jesienią 2021 roku kończyło realizację kilkumiesięcznych warsztatów tworzenia tradycyjnych ozdób z papieru i z bibuły z mistrzynią Jolantą Majorowicz z Kalisza, dofinansowane z Programu Ministra Kultury. We wrześniu 2021 odbyła się trzecia edycja Festiwalu muzyki tradycyjnej „Melodie stamtąd" w Kaliszu, w ramach zadania pn. „Melodie stamtąd. Festiwal, Estrady Folkloru i warsztaty Ziemi Kaliskiej" dofinansowanego ze środków MKDNiS oraz Samorządu Województwa Wielkopolskiego. We wrześniu CKiS przygotowało po raz dziesiąty wieniec dożynkowy dla Województwa Wielkopolskiego, prezentowany w konkursie podczas Dożynek Prezydenckich w Warszawie.

Wiosną 2022 Centrum Kultury i Sztuki w Kaliszu zorganizowało dla mieszkańców Kalisza cykl Warsztatów tańca i śpiewu ludowego dla dorosłych Z PRZYTUPEM. Uczestnicy poznawali kulturę muzyczną i taneczną Wielkopolski, a w finale zatańczyli w Wielkopolskim Parku Etnograficznym w Dziekanowicach. Ważnym integracyjnym spotkaniem środowiska było 18. Spotkanie Folklorystów Południowej Wielkopolski w marcu 2022 w CKiS w Kaliszu. CKiS w Kaliszu stale współpracuje z regionalnymi zespołami i twórcami ludowymi, delegując ich także na festiwale w całej Polsce, m.in. w czerwcu 2022 roku do Kazimierza Dolnego nad Wisłą, gdzie zdobyli liczne nagrody.

W 2022 roku realizowano zadanie dofinansowane ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Samorządu Województwa Wielkopolskiego oraz Stowarzyszenia Autorów ZAiKS pn. *Biesiada Folkloru Ziemi Kaliskiej 2022*. Zorganizowano 26. edycję przeglądu folklorystycznego w Brzezinach, letnie koncerty muzyki ludowej Estrady Folkloru 2022 – w Cekowie, w Żegocinie i w Choczu z udziałem zespołów i kapel. Odbyła się potańcówka ludowa Tańce blisko ziemi. Twórcy ludowi zaprezentowali się na czterech targach sztuki ludowej. Jako przygotowanie do plenerowych występów odbywały się konsultacje dla zespołów ludowych ze specjalistami i folklorystami. Jesienią 2022 roku będą miały miejsce Regionalne Warsztaty Folklorystyczne podsumowujące występy konkursowe. Do końca 2022 roku powstanie nowe wydawnictwo „Śpiewnik kaliski" z tekstami 100 tradycyjnych pieśni z Południowej Wielkopolski i ich zapisem nutowym.

Galeria w Hallu, Galeria Foyer, Galeria w Antoninie

Galerie działające przy Centrum Kultury i Sztuki w Kaliszu w sezonie artystycznym 2021/2022 przygotowały dwadzieścia osiem wystaw prezentujących prace artystów, indywidualności środowiska plastycznego, a także twórców młodego pokolenia. Ważne miejsce zajęły te, które były związane z organizowanymi od wielu lat festiwalami. Wystawa „DrawNotes" Heninga Bolte towarzyszyła 48. Międzynarodowemu Festiwalowi Pianistów Jazzowych. Natomiast podczas 40. Międzynarodowego Festiwalu „Chopin w barwach jesieni" prezentowane były prace wybitnych polskich ilustratorów na wystawie zatytułowanej „Fryderyk Chopin – malarstwo i muzyka – romantyczna synteza sztuk".

W Galerii Centrum cykl rzeźb i rysunków zatytułowany „Człowiek w Centrum" w przestrzennej ekspozycji zaprezentowała Magdalena Grzybowska. Multimedialną wystawę „<NIE>codzienności 2" przedstawiła Monika Kostrzewa. Maria Podskarbi Hebisz przygotowała wystawę rzeźb pod tytułem „Hebisz w Centrum", natomiast Agnieszka Lisiak pokazała swoje prace na wystawie zatytułowanej „Ślady człowieka".

W galeriach CKiS można było obejrzeć również kilka wystaw malarstwa. Dorota Sandecka przygotowała ekspozycję „Profuzja zdarzeń", Iwa Kruczkowska „Ogrody suchego krajobrazu", Karolina Treska „Myślokształty", Jacek Jędral „Po ciemku/po cichu". Wojciech Zieliński zaprezentował wystawę „Jeśli wieczorową porą powrócisz", przygotowaną w technice asamblażu. Wykonane w technice kolażu prace, przedstawił również ukraiński artysta Wołodymyr Czornobaj na wystawie zatytułowanej „Kartki z polskiego dziennika". Płaskorzeźby wykonane w drewnie oraz prace graficzno-malarskie na ekspozycji „Fastygi. Pamięć drewna" pokazał Paweł Armata. Odwiedzający galerię mieli również możliwość obejrzenia kilka wystaw zbiorowych. Wśród nich grafikę warsztatową na wystawie „Grafika ukraińska za zbiorów Muzeum Miasta Ostrowa Wielkopolskiego", a także wybrane prace z konkursów fotograficznych „Pejzaż niecodzienny", „Wielkopolska Press Foto 2019" oraz „Pejzaż 2012", zorganizowanych przez przez Wojewódzką Bibliotekę Publiczną i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu, a także nagrodzone i wyróżnione prace przesłane na Wielkopolski Konkurs na Najpiękniejszą Kartkę Bożonarodzeniową organizowany przez Dom Kultury w Pleszewie.

Mijający rok to również wystawa tradycyjnych ozdób świątecznych, będąca efektem zorganizowanych przez CKiS warsztatów promujących kulturę ludową.
W galeriach pałacu w Antoninie odbyły się dwie wystawy poplenerowe „Antonin w barwach jesieni" oraz „Cztery pory roku". Swoje fotografie o tematyce przyrodniczej zaprezentowała również Agnieszka Florczyk na ekspozycji zatytułowanej „Dolina żurawi".

Kino Centrum

Kino przygotowuje cykliczne spotkania, podczas których prezentowane są filmy o wysokich walorach artystycznych i edukacyjnych, m.in. wchodzące w danym czasie na ekrany polskich kin. Angażuje się również w pokazy filmowe w ramach innych imprez artystycznych, popularyzując w ten sposób wybitne dzieła kinematografii światowej i krajowej. W programie kina od lat obecny jest cykl Kina Studyjnego „Poniedziałkowy Klub Filmowy", zwracający uwagę widzów na ambitniejsze produkcje filmowe.

KINO CENTRUM od października 2021 do sierpnia 2022, wyświetliło 118 filmów na 904 seansach, dla 11 281 osób. W ramach Poniedziałkowego Klubu Filmowego zaproponowało miłośnikom kina 34 filmów. Zorganizowało specjalny seans filmów: "Sonata" z udziałem

producenta, odtwórcy głównej roli, reżysera, a także Grzegorza Płonki z mamą, „Pomimo” z udziałem twórców filmu „Sędziowie pod presją” z udziałem sędziów wyłączonych z orzekania. W dniach 30-31 października 2021 zaprosiło na XIX Festiwal Duchów. Odbyło się 48 seansów dla grup zorganizowanych i szkolnych. Dużym zainteresowaniem odbiorców cieszyła się retransmisja koncertu „Gwiazdka z Maestro Andre Rieu”. Zorganizowane były także retransmisje oper „Świętoszek” i „Wesoła wdówka”.

W listopadzie 2021 roku Kino Centrum wymieniło ekran kinowy, na którego zakup poza własnym środkami, pozyskaliśmy dofinansowanie z Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej i Departamentu Kultury Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego. Koszt inwestycji wynosi 106 396 zł.

RadioCENTRUM_106.4

Od 30 lat radioCENTRUM_106.4 to kluczowe medium w Kaliszu oraz całym subregionie Południowej Wielkopolski.

Ze względu na uniwersalny charakter muzyki i gorące informacje lokalne, właśnie tego radia słuchają codziennie mieszkańcy Kalisza, Ostrowa Wielkopolskiego, Pleszewa, Krotoszyna, Jarocina, Turku i innych okolicznych miejscowości.
radioCENTRUM_106.4 pełni ważną rolę w lokalnej komunikacji społeczno-kulturalnej. Wspiera i propaguje najciekawsze wydarzenia i przedsięwzięcia z tych sfer. Angażuje się też chętnie w działania non-profit.

Równolegle do programu radiowego, stacja publikuje codzienną gazetę internetową – www.RC.fm Tam czytelnicy znajdują poszerzone informacje z lokalnych serwisów informacyjnych radiaCENTRUM_106.4, opatrzone dodatkowym przekazem fotograficznym. Blisko 30-letnie doświadczenie zespołu radiowego, pozwala na tworzenie pomysłowych ofert reklamowych dla miejscowego biznesu. Pogłębia to rozwój lokalnej przedsiębiorczości, a jednocześnie pomaga inwestować w przemyślany rozwój ulubionego lokalnego radia. Dzięki towarzyszącej formule przekazu internetowego ON-LINE, radioCENTRUM_106.4 jest też ogromnie popularne wśród polskiej emigracji - w wielu krajach, codziennie przypominając o domu, rodzinie i przyjaciołach z Polski…

Zapowiedź sezon 2022/2023

Centrum Kultury i Sztuki w Kaliszu w sezonie artystycznym 2022/2023 będzie rozwijało formułę instytucji promującej i organizującej życie kulturalne na terenie południowej Wielkopolski. Planuje realizację sztandarowych imprez festiwalowych, takich jak Międzynarodowy Festiwal Pianistów Jazzowych, Międzynarodowy Festiwal Artystycznych Działań Ulicznych „La Strada” oraz realizowany we współpracy Międzynarodowy Festiwal „Chopin w barwach jesieni”. To wydarzenia, które wzmacniają prestiż CKiS, sytuują instytucję w czołówce najlepszych organizatorów imprez o charakterze międzynarodowym oraz pozwalają na pozyskanie dodatkowych funduszy od sponsorów i profesjonalną promocję medialną.

Niezależnie od dużych koncertowych projektów, które wymagają wielomiesięcznych przygotowań, Centrum zamierza rytmicznie organizować pojedyncze koncerty muzyki nie tylko klasycznej czy jazzowej, ale także bluesowej, rockowej, folkowej czy popowej, wybierając artystów najbardziej wartościowych, gwarantujących występy na najwyższym poziomie. Plany koncertowe obejmują zarówno siedzibę przy ulicy Łaziennej, jak i Pałac Książąt Radziwiłłów w Antoninie.
W nadchodzącym sezonie nie zabraknie inspirujących wystaw plastycznych w obu galeriach, szeregu imprez propagujących kulturę ludową jak choćby planowany we 2023 roku Festiwal muzyki tradycyjnej „Melodie stamtąd", spotkań poświęconych kulturze Kalisza i regionu oraz poetyckich wieczorów i rozmów z pisarzami, promujących zarówno lokalne talenty literackie, jak i ciekawe krajowe wydawnictwa. Po raz kolejny obchodzony będzie także Polski Dzień Bluesa. Na profesjonalną pomoc ze strony CKiS w organizacji imprez czekają zarówno indywidualni animatorzy kultury czy publicyści, jak i stowarzyszenia społeczne i kulturalne oraz organizacje pozarządowe.

Kolejny sezon będzie ponownie okazją do rozwoju współpracy z instytucjami, które w swej aktywności jednoczą działania kulturotwórcze i edukacyjne.
Pod opiekuńczymi skrzydłami swoje umiejętności rozwijać będą animatorzy życia kulturalnego oraz twórcy i artyści, którzy skorzystają z profesjonalnych szkoleń i warsztatów.

Teatr im. Wojciecha Bogusławskiego w Kaliszu

W sezonie 2021/2022 Teatr im. Wojciecha Bogusławskiego w Kaliszu został odwiedzony przez 26 492 widzów, których gościliśmy na 247 spektaklach repertuarowych. W sezonie tym odbyły się trzy premiery: "Kim jest pan Schmitt?" w reż. Cezarego Ibera, "Budowniczy Solness" w reż. Szymona Kaczmarka oraz "ZęboweLOVE. Z miłości do zębów" w reż. Małgorzaty Kałędkiewicz. Podczas dwóch edycji Kaliskich Spotkań Teatralnych – Festiwalu Sztuki Aktorskiej odwiedziło nas ponad 5500 widzów, którzy obejrzeli w sumie 31 spektakli festiwalowych.

Sezon rozpoczął się od jednego z najbardziej prestiżowych festiwali teatralnych, jedynego w Polsce festiwalu poświęconego wyłącznie sztuce aktorskiej – Kaliskich Spotkań Teatralnych. KST to istotna, rozpoznawalna marka w świecie teatru, wydarzenie bez precedensu, w znacznej mierze tworzące lokalny krajobraz kulturowy: najstarszy polski festiwal teatralny w najstarszym polskim mieście. 61. edycja, ze względu na ograniczenia pandemiczne, została przełożona na jesień. Pomimo konieczności zmiany daty i programu Festiwal okazał się wielkim sukcesem artystycznym i frekwencyjnym. Grand Prix festiwalu otrzymała Danuta Stenka, prezentująca się w wybitnej roli Charlotty w spektaklu „Sonata jesienna" Ingmara Bergmana w reż. Grzegorza Wiśniewskiego z Teatru Narodowego w Warszawie. Kaliscy aktorzy również zostali wyróżnieni przez jury – Karol Biskup w spektaklu „Dwoje biednych Rumunów mówiących po polsku" otrzymał wyróżnienie aktorskie za jedną z tytułowych ról, Agnieszka Dzięcielska za rolę Barmanki w tym samym spektaklu otrzymała Nagrodę im. Ignacego Lewandowskiego za rolę epizodyczną, a Izabela Wierzbicka otrzymała prestiżową Drugą Nagrodę Aktorską za rolę w „Czytaniu ścian" na podstawie reportażu Mariusza Szczygła.

W listopadzie zakończyła się kolejna edycja projektu „Teatr dostępny dla wszystkich", finansowanego ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. W programie zaplanowane były: warsztaty integracyjne dla młodzieży, warsztaty teatralne dla seniorów, wystawa prac artystycznych, audiodeskrypcja i tłumaczenie spektakli na Polski Język Migowy. Inicjatywa cieszyła się dużym zainteresowaniem, a udział we wszystkich wspomnianych wydarzeniach był bezpłatny.

Pomimo wprowadzonych w grudniu ograniczeń antycovidowych – limit 30% zajętych miejsc na widowni (bez osób zaszczepionych) – udało się uniknąć odwoływania spektakli, a wszystkie spektakle zaplanowane w repertuarze odbyły się bez problemów.

W połowie grudnia odbyła się polska prapremiera spektaklu „Kim jest pan Schmitt?" Sébastiena Thiéry'ego w przekładzie Irmy Helt i reżyserii Cezarego Ibera. W obsadzie znaleźli się aktorzy kaliskiego zespołu: Izabela Wierzbicka, Zbigniew Antoniewicz, Marcin Trzęsowski, Michał Wierzbicki oraz – gościnnie - Benjamin Diamouténé i Przemysław Kubiak. Spektakl został bardzo entuzjastycznie przyjęty przez kaliską publiczność, która po prapremierze podziękowała artystom owacjami na stojąco.

Kilka dni przed świętami zaprosiliśmy widzów do foyer Dużej Sceny na nastrojowy muzyczny wieczór pod tytułem „Kolęda u Bogusławskiego". Kaliscy aktorzy: Małgorzata Kałędkiewicz-Pawłowska, Malwina Brych, Bożena Remelska, Zbigniew Antoniewicz, Dariusz Sosiński oraz Lech Wierzbowski przy akompaniamencie pianistki Mileny Antoniewicz zaśpiewali najpiękniejsze polskie kolędy. Reżyserem wydarzenia był Dariusz Sosiński.

W repertuarze zaplanowaliśmy również huczne zakończenie roku. W sylwestrowy wieczór, po spektaklu „Prosna. Kryminał muzyczny", widzowie wzięli udział w quizie wiedzy na temat Hotelu

Prosna oraz wznieśli toast za szczęśliwy Nowy Rok. W foyer, które na tę okazję zostało przystrojone na modłę wnętrz okresu PRL, wykonywane były pamiątkowe zdjęcia.

Pod koniec lutego światem wstrząsnął atak Rosji na Ukrainę – Zespół Teatru postanowił aktywnie włączyć się w działania sprzeciwiające się tej agresji. Aby wesprzeć naszych sąsiadów rozpoczęliśmy prace nad szeregiem inicjatyw, które wielopoziomowo wpisywały się w niesienie pomocy humanitarnej i promocję kultury i sztuki ukraińskiej (w tym m.in. koncert rozpoznawalnego na świecie zespołu Dziczka, wykonującego ludowe pieśni ukraińskie, który zwieńczył tegoroczny festiwal KST). Ponadto zorganizowaliśmy tymczasowe schronienie dla kilku rodzin uchodźców, przekazując je do dyspozycji kaliskiej Fundacji CHOPS, a w symbolicznym geście wywiesiliśmy polskie i ukraińskie flagi na obu budynkach Teatru.

Zaplanowaliśmy także coś specjalnie z myślą o ukraińskich dzieciach, które przebywały w Kaliszu. Pokazom „Bajki o szczęściu" towarzyszyło tłumaczenie na język ukraiński z użyciem profesjonalnych zestawów słuchawkowych. Lektorem była Anastazja Bołgowa, aktorka teatru w Mikołajewie (miasto zaatakowane przez wojska rosyjskie), która w tym czasie wraz z rodziną zajmowała jedno z mieszkań Domu Aktora, udostępnionych uchodźcom z Ukrainy. Na bajkę zaprosiliśmy dzieci w przedziale od 5 do 14 roku życia, przebywające w Centrum Księdza Orione w Kaliszu i SWWS w Szczypiornie.

W weekend 18-20 marca widzowie kaliskiego Teatru mieli także okazję aktywnie włączyć się w pomoc ogarniętej wojną Ukrainie. Po spektaklu „Prosna. Kryminał muzyczny" kaliscy artyści nie tylko prowadzili zbiórkę, wyposażeni w puszki lokalnej fundacji Bread of Life, ale również postanowili sami wesprzeć ją finansowo. Po wszystkich przedstawieniach artyści w symbolicznym geście solidarności wychodzili do oklasków z flagami Ukrainy. W zbiórce udało nam się uzbierać 5060 zł i 52 euro.

W Międzynarodowy Dzień Teatru zaplanowaliśmy happening „Dzieci dla Дети". Teatry na całym świecie solidaryzowały się w proteście przeciwko bezlitosnej agresji Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, której symbolem stał się zbombardowany Teatr Dramatyczny w Mariupolu. Mimo czytelnego napisu "Дети" (Dzieci), wymalowanego przed teatrem, Rosjanie podjęli decyzję o ataku na bezbronne dzieci i ich cywilnych opiekunów.

Zaprosiliśmy młodzież i dzieci z opiekunami do udziału w symbolicznym happeningu, by wyrazić solidarność z rówieśnikami, którzy ukrywali się w zburzonym teatrze w Mariupolu i wciąż ukrywają się w całej Ukrainie. Trzymając się za ręce na parkingu teatru ustawiliśmy się w napis "Дети", który stał się hasłem przewodnim nawoływania o pokój i zaprzestanie zbrojnych działań.

Na początku kwietnia w kaliskim Teatrze świętowaliśmy 265. urodziny Wojciecha Bogusławskiego. Z tej okazji zaprosiliśmy widzów na kiermasz plakatów teatralnych - w zamian za plakaty w formacie 100/70 cm przyjmowaliśmy dary dla psów i kotów z Ukrainy pod opieką kaliskiej organizacji Kosmate szczęście. Obchodom urodzin naszego patrona towarzyszyła także edukacyjna gra terenowa dla dzieci i młodzieży. Aktor Karol Biskup wcielił się w rolę Wojciecha Bogusławskiego i wraz z młodymi widzami rozwiązywał zagadki i szyfry ukryte w zakamarkach głównego gmachu, jednocześnie opowiadając historię założenia i działalności Teatru na przestrzeni lat. Oba wydarzenia cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem.

62. Kaliskie Spotkania Teatralne – Festiwal Sztuki Aktorskiej rozpoczęły się prologiem 23 kwietnia (spektakl wyjazdowy "Dziady" w Teatrze im. J. Słowackiego w Krakowie), a część stacjonarna trwała od 7 do 14 maja 2022 r. Każde z wydarzeń gromadziło setki widzów, wypełniając sale teatralne po brzegi.

Po obejrzeniu 14 spektakli konkursowych, a w nich aż 101 kreacji aktorskich, Jury wyłoniło najlepsze aktorki i aktorów 62. Kaliskich Spotkań Teatralnych – Festiwalu Sztuki Aktorskiej. Grand Prix otrzymała Maja Pankiewicz za rolę Sonii w spektaklu "Wujaszek Wania" Antoniego Czechowa w reż. Małgorzaty Bogajewskiej z Teatru Ludowego w Krakowie. Aktorka zdobyła również nagrodę publiczności na Naj-Bogusławskiego aktora/aktorkę.

Kaliska propozycja festiwalowa - "Kim jest pan Schmitt?" w reż. Cezarego Ibera tłumaczona była na Polski Język Migowy, dzięki czemu głusi widzowie mieli okazję obejrzeć przestawienie bez barier. Ważnym wydarzeniem dodatkowym festiwalu był wspomniany już koncert pieśni ukraińskich pt. "Pąć przez Ukrainę" zespołu Dziczka, który towarzyszył oczekiwaniu na werdykt Jury.

Podczas 62. KST bardzo prężnie działała grupa wolontariuszy – w mediach społecznościowych Teatru codziennie pojawiały się filmowe relacje z opiniami widzów i wywiadami z artystami, a w foyer można było przeczytać Dziennik Festiwalowy z recenzjami spektakli konkursowych. Każdego dnia widzowie uczestniczyli w spotkaniach z artystami, prowadzonymi przez krytyka i specjalistę w dziedzinie sztuki teatralnej, Jacka Wakara. Zaraz po nich odbywały się kameralne koncerty w klubie festiwalowym z muzyką na żywo.

Zaraz po zakończeniu Festiwalu rozpoczęły się intensywne przygotowywania do dwóch premier. „Budowniczy Solness” Henrika Ibsena w reż. Szymona Kaczmarka miał premierę 27 maja na Dużej Scenie. Norweskie arcydzieło spotkało się z bardzo pozytywnym przyjęciem widzów - artyści otrzymali długie owacje na stojąco.

Kilka dni później, w Dzień Dziecka, odbyła się prapremiera przedstawienia „ZęboweLOVE. Z miłości do zębów” Antoniego Machonia w reż. Małgorzaty Kałędkiewicz. Pełny piosenek spektakl zachwycił młodych widzów, a jednocześnie spełnił swoją misję edukacyjną. Premiera spektaklu była jednocześnie debiutem Aleksandry Lechocińskiej jako aktorki kaliskiego Zespołu.

W pierwszej połowie sezonu 2022/2023 planujemy aż trzy premiery.

Pierwszą, już na początku września, jest realizacja jednego z najwybitniejszych amerykańskich dramatów „Kto się boi Virginii Woolf?” Edwarda Albeego w reżyserii Radosława B. Maciąga. Doskonale znane z filmowej adaptacji z Elizabeth Taylor i Richardem Burtonem, tętniące emocjami nocne spotkanie dwóch małżeństw już od ponad sześćdziesięciu lat fascynuje widzów, skłaniając do refleksji nad kondycją relacji międzyludzkich. Na Scenie Kameralnej zagrają: Agnieszka Dzięcielska, Aleksandra Pałka-Łopatka, Jakub Łopatka i Wojciech Masacz.

Pod koniec września swoją prapremierę będzie miał spektakl „Idzie skacząc po górach” w reżyserii Igora Gorzkowskiego. Po raz pierwszy na teatralnych deskach zobaczymy adaptację wybitnej powieści Jerzego Andrzejewskiego z 1963 roku. Nadmorskie spotkanie genialnego artysty (postać wzorowana na biografii Pabla Picassa) z parą młodych malarzy zamienia się w emocjonalną grę o władzę. To rzecz o relacji pomiędzy młodością a dojrzałością, relatywności postrzegania zdarzeń, ludzi i świata, a także braku akceptacji przemijania sił witalnych i twórczych.

W połowie grudnia na Dużej Scenie planujemy ostatnią premierę 2022 roku – „Zły” według powieści Leopolda Tyrmanda w reżyserii Radosława Rychcika. W obsadzie spektaklu opartego na jednym z najpoczytniejszych kryminałów epoki PRL-u zobaczymy większą część kaliskiego zespołu aktorskiego.

63. Kaliskie Spotkania Teatralne – Festiwal Sztuki Aktorskiej zaplanowane są na 6-13 maja 2023 roku.

Muzeum Okręgowe Ziemi Kaliskiej

Najważniejszy projekt:
Kompleksowa konserwacja i modernizacja Muzeum Okręgowego Ziemi Kaliskiej

Zakres projektu:

 Kompleksowy remont konserwatorski zabytkowego budynku dawnej Kasy Gubernialnej będącej główną siedzibą MOZK, ul. Kościuszki 12, Kalisz

Remont obejmuje: zmianę funkcji pomieszczeń – przystosowanie ich do wymaganych we współczesnym muzealnictwie celów wystawienniczych, edukacyjnych, magazynowych oraz biurowych; wymianę instalacji; wymianę podłóg; remont elewacji; modernizację stałej wystawy wraz zakupem wyposażenia do prowadzenia działalności podstawowej muzeum.

 Budowa, remont i modernizacja infrastruktury na terenie oddziału MOZK Rezerwat Archeologiczny w Kaliszu-Zawodziu ul. Bolesława Pobożnego 87-105, Kalisz

Zakres prac obejmuje: remont konserwatorski zabytkowej XIX-wiecznej chaty tzw. białej chaty; termoizolacja budynku bramnego; utworzenie ekspozycji stałej; rewaloryzacja terenu objętego ochroną konserwatorską; modernizacja systemów ppoż i dozorowych.

 Remont konserwatorski skansenu, rewaloryzacja parku i remont konserwatorski Oddziału Literackiego MOZK Dworek Marii Dąbrowskiej, Russów 49, Żelazków

Zakres prac: remont konserwatorski skansenu etnograficznego tj. 6 zabytkowych chat drewnianych (chata wiejska, dom wyrobnika, obora, spichlerz dworski, sołek, stodoła); rewaloryzacja zabytkowego terenu parku obejmująca: remont opłotowania i parkingu, oczyszczanie stawów i renowację zastawek, utwardzanie ścieżek pieszych, nasadzenia, modernizację instalacji elektrycznej zewnętrznej; remont konserwatorski zabytkowego budynku dworek Marii Dąbrowskiej wraz z zakupem wyposażenia i modernizacją ekspozycji; budowa portierni; modernizacja systemów ppoż i dozorowych.

Działalność merytoryczna: wystawy, wydarzenia lekcje. Ogólna frekwencja: 13 968 osób.

Wydarzenia:

1. „Muzeum gości w Dzień Niepodległości”” - Rezerwat Archeologiczny Zawodzie (RA)
2. „Zimowe historie z bałwanem w tle” - ferie na Zawodziu (RA)
3. „Łap Zająca” - Wielkanocny Poniedziałek (RA)
4. „Kapsuła czasu dla przyszłych pokoleń” (Muzeum Okręgowe Ziemi Kaliskiej)
5. „Od Calisii do Kalisza” - festyn archeologiczny (RA)
6. „Muzealna Noc Podróżników” Centrum Rysunku i Grafiki im. Tadeusza Kulisiewicza (CRiG), Dworek Marii Dąbrowskiej (DMD), RA
7. Adamowi w hołdzie. Adam Chodyński 1832-1902 (CRiG)
8. Dzień Mamy i Dzień Dziecka 2022 (RA)
9. Wakacje w Muzeum 2022 (RA, DMD)
10. Wianki w Russowie 2022 (DMD)
11. Niedziela u Niechciców (DMD)
12. Rodzinne Weekendy na Zawodziu (RA)
13. Wielkopolski Dzień Pszczół 2022 (RA)

Wystawy:

1. ***Mazowiecka 7 (***grudzień 2021-luty 2022 r.)

Wystawa "Mazowiecka 7" przenosi na 5 piętro kamienicy, pod najbardziej znany adres Tadeusza i Barbary Kulisiewiczów. Opowiada o sąsiadach. Przeszukując archiwum artysty udało się odnaleźć

listy od jego sąsiadów. Z ich treści wyłania się fascynująca opowieść o minionych czasach lat 60. i 70. ubiegłego wieku. Mieszkający na tym samym piętrze ludzie - rodzina Sandlerów - pod numerem nr 11, Marceli Stark, nr mieszkania 13, Zofia Dembińska z córką Haliną (nr 10) - okazali się niezwykle ciekawymi, należącymi do warszawskiej elity postaciami.

Historie poszczególnych osób przeplatają się z dziejami kraju. Po wydarzeniach marca 68, rodzina Sandlerów, pochodzenia żydowskiego, podobnie jak wiele tysięcy innych Żydów, podjęła trudną decyzję o emigracji z kraju. Przed podobnym wyborem stanął również Marceli Stark, który mimo propozycji wyjazdu postanowił zostać w Polsce. Listy pokazują życie codzienne mieszkańców, które do łatwego w tamtych latach nie należało. Borykano się z ciągłym brakiem towarów w sklepach, życie towarzyskie jednak kwitło, ludzie byli otwarci i spragnieni wzajemnego towarzystwa. Bywali u siebie, spędzali razem święta, wspierali się wzajemnie, wiedzieli o swoich problemach i troskach. Mieli wspólnych znajomych. Jak mówi dzisiaj pani Halina Kmiotek, jedyna żyjąca z sąsiadek: „byliśmy jak rodzina".

Całość przedstawionego materiału tworzy opowieść o przyjaźni, relacjach sąsiedzkich, wzajemnej pomocy i życzliwości. Dodatkowego kolorytu wystawie nadają przedstawione z archiwum artysty różnego rodzaju dokumenty z tamtych lat jak: zaproszenia, wizytówki, notatki, książeczki opłat, pokwitowania, recepty, gazety, bilety, kartki z życzeniami…

2. ***One Nagrodzone*: Marta Czarnecka i Magdalena Przywara. Oczekiwanie i Spełnienie**

Wystawa czynna: 25 lutego–30 kwietnia 2022
Kuratorka wystawy: Małgorzata Paszylka-Glaza (Muzeum Narodowe w Gdańsku)

Wystawa prac dwóch artystek, które otrzymały Nagrodę Muzeum Okręgowego Ziemi Kaliskiej w ramach trzeciej edycji A-Kumulacji 2021, Kaliskiego Biennale Sztuki. Jury (podczas obrad drugiego etapu konkursu) przychyliło się do propozycji dyrektorki Muzeum Okręgowego Ziemi Kaliskiej Sylwii Kucharskiej, aby nagrodę przyznać ex aequo dwóm twórczyniom – Marcie Czarneckiej za dzieło „Nie mogłam" (2021) i Magdalenie Przywarze za „Przywary Przywary" (2019). W uzasadnieniu pochwalono obie autorki za zmysłowy sensualizm i odwagę „zniewolenia" piękna.

Artystki poruszają problemy związane z emocjami i odczuwaniem oraz realizują swoje artystyczne wizje za pomocą różnych środków (w tym asamblażu). Ich twórczość dotyka delikatnej materii uczuć, oczekiwań, niespełnienia i konsekwencji związanych z utraconymi szansami.

3. Podróże z Dąbrowską □ **wystawa w Russowie**

Wystawa przedstawiająca relacje z licznych wypraw pisarki po Europie i Polsce. Ekspozycja pozwala skorygować wizerunek Dąbrowskiej jako pisarki zanurzonej wyłącznie w przeszłości, w obszarach własnej biografii, dziejach rodziny i wąskiego, domowo-sąsiedzkiego kręgu. A tak właśnie często postrzegamy ją poprzez Noce i dnie. Dąbrowska była de facto osobą otwartą na świat, zaangażowaną w otaczającą ją rzeczywistość społeczną i polityczną, a przede wszystkim kulturową Polski i Europy.

Dąbrowska podróżowała dużo, już jako studentka przed I wojną światową. Potem w dwudziestoleciu międzywojennym odbyła kilka istotnych wyjazdów na północ i południe Europy, a po 1945 r. szukała nowego ładu w powojennej rzeczywistości. Każda z tych wypraw była dla powieściopisarki jednocześnie doświadczeniem nowej przestrzeni oraz zdobywaniem wiedzy o świecie. Bliskie Dąbrowskiej Mickiewiczowskie „widzę i opisuję" kładzie nacisk na wzrokowy odbiór rzeczywistości, przy czym pierwszy człon – „widzę" – odnosi się do fizjologicznego rejestrowania wrażeń, a zarazem jest kategorią poznawczą uwikłaną w klisze kulturowe, z kolei człon drugi – „opisuję" – to odwołanie do konwencji literackich. Oba oddają potrzebę i umiejętność

„doznawania intensywności życia”. Towarzyszy im z reguły zachwyt, empatia i sympatia wobec istnienia oraz otwartość na niezmierzone bogactwo materii życiowej.

Upodobania Dąbrowskiej do podróżowania były wyrazem filozoficznego „życie poznaje się, żyjąc”. Żyć to być ciągle w ruchu, to działać, to doświadczać na własnej skórze, zarówno zmysłowo, jak i duchowo. Tę Bergsonowską filozofię pisarka przyswoiła sobie jeszcze w Belgii. Współbrzmiała ona z jej własną wrażliwością na świat.

4. ***Na Kulisowym Szlembarku – aktualna wystawa***

W Centrum Rysunku i Grafiki im. Tadeusza Kulisiewicza od maja do grudnia 2022 można oglądać pt. „Na Kulisowym Szlembarku”.

Kulisiewicz wspominał: „Pierwsza moja podróż – to był Szlembark w roku 1926. Drugi rok ASP. Przepiękna wioska na stoku Gorców nad Dunajcem z widokiem na Dębno z niezwykłym kościółkiem i Tatry. Twarde życie ludzi i ich świat – zwierzęta, domy, drzewa, pola – zostawiły niezatarty ślad w mojej pracy. Urodziłem się w mieście. Ale wieś jest dla mnie wybawieniem. Człowiek, zwierzęta, ptaki, drzewa i ziemia, która go żywi.” Szlembark to dla Tadeusza Kulisiewicza miejsce nieustających inspiracji. Ta pierwsza podróż zdecydowała o całej jego twórczości. To tu sztuka początkującego artysty, studenta mistrza Skoczylasa, nabrała indywidualnego charakteru. Powstałe tutaj ryciny, zebrane w cztery teki drzeworytnicze. „Szlembark”, „Metody”, „Bacówka” i „Wieś w Gorcach”, przyniosły młodemu grafikowi rozgłos i uznanie krytyków. Poza pełnymi ekspresji drzeworytami Kulisiewicz w Szlembarku również dużo rysował. Zachowało się sporo przepięknych, przedwojennych sangwin, szkiców ołówkowych, a także rysunków wykonanych już po wojnie. Ten nieustanny powrót do Szlembarku trwał przez niemal 40 lat, do połowy lat 60.

W Szlembarku grafika fascynowało dosłownie wszystko: pejzaż, drewniana zabudowa, a przede wszystkim mieszkańcy, z którymi nawiązał trwałe przyjaźnie. Przemierzał wieś i okolicę ze szkicownikiem w ręku i dużo rysował. To także miejsce licznych spotkań towarzyskich i artystycznych. Tutaj przenosiło się bowiem latem życie towarzyskie Kulisiewiczów, których licznie odwiedzali warszawscy znajomi. Bywali w Szlembarku Kazimierz Nita, Jerzy Zaruba, Mieczysław Kotarbiński, Eugeniusz Eibisch, Jerzy Mierzejewski i Szymon Kobyliński z żoną, który niezwykle barwnie opisał swoje wspomnienia o biesiadowaniu i pobycie w Szlembarku w książce „Zbrojny pies czyli zestaw plotek”. Tutaj dom wybudował Ludwik Krasnodębski i Bogna Krasnodębska-Gardowska, przyjaciele Kulisiewiczów. Do Szlembarku przyjeżdżali także najbliżsi sąsiedzi artysty z ul. Mazowieckiej. Trudno w dzisiejszym Szlembarku dopatrywać się uroku dawnej drewnianej wioski, która niegdyś tak urzekła młodego studenta ASP. Obecnie wygląda podobnie jak wiele innych podhalańskich miejscowości. Jedynie stojące jeszcze gdzieniegdzie drewniane domy przypominają o tradycyjnej zabudowie. Dawną obecność Kulisiewicza upamiętnia nosząca jego imię ulica, prowadząca do dawnego gospodarstwa Łojasów. Sama chałupa także zmieniła swoje oblicze. Po trosze otynkowana, z rozpadającymi się drewnianymi, niegdyś ozdobnymi elementami, pełni dziś funkcję domu letniskowego.

5. ***Skarby archeologiczne ziemi kaliskiej – wystwa tra do 30 listopada 2022 r. Jest to pierwsza wystawa czasowa w nowo wyremntowanym budynku MOZK. Jedyna dostępna przed otwarciem muzeum, planowanym na 2023 r.***

Od 16 września w Muzeum Okręgowym Ziemi Kaliskiej można oglądać wystawę czasową "Skarby archeologiczne ziemi kaliskiej".

Ekspozycja koncentruje się na najważniejszych skarbach odkrytych w XX i XXI wieku na terenie Południowej Wielkopolski.

Jej ramy chronologiczne zamykają się pomiędzy epoką brązu a późnym średniowieczem, co tylko podkreśla ciągłość osadniczą oraz istotną rolę okolic Kalisza na przestrzeni wieków.

Na wystawie będzie można zobaczyć skarb z epoki brązu odkryty w 2010 r. w Bolesławcu, który składa się z wielu misternie wykonanych ozdób i biżuterii wykorzystywanej przez lokalne elity. Ponadto skarb z epoki żelaza ze Smółek, składający się z naszyjników i wykonanego z żelaza toporka.

Oprócz biżuterii i ozdób najważniejszymi skarbami Południowej Wielkopolski są niewątpliwie monety. W czasie wystawy zaprezentowany zostanie skarb monet rzymskich z I i II w. n.e., odkryty we Wtórku, w skład którego wchodzą emisje dynastii flawijskiej oraz antoninów. Odkrycie to wzbudzi duże zainteresowanie, gdyż razem z denarami podjęto z ziemi także fibule z okresu wędrówki ludów oraz koraliki i paciorki z bursztynu. Ponadto wystawione zostaną także cztery monety celtyckie z Jastrzębnik, które nawiązują do bojskich emisji monetarnych z terenów Bratysławy.

Okres średniowiecza reprezentują skarby odkryte w Słuszkowie. Skarb z Słuszkowa to największy w Polsce zbiór denarów krzyżowych.

Samorząd dla ochrony dziedzictwa kulturowego

Dziedzictwo kulturowe jest ważnym fundamentem tożsamości i nieodzownym składnikiem wzmacniającym poczucie lokalnej i narodowej wspólnoty. Poprzez budowanie więzi z miejscem zamieszkania i dumy z jego historii i współczesności, tworzy się świadomość społeczna oraz odpowiedzialność za zachowanie spuścizny przeszłości. To właśnie dziedzictwo historyczno-kulturowe, tak w wymiarze materialnym, jak i niematerialnym, stanowi o wyjątkowości Kalisza oraz służy jego rozwojowi społecznemu i gospodarczemu.

Gminny Program Opieki nad Zabytkami Miasta Kalisza na lata 2021-2024

W 2021 r. prowadzone były prace nad aktualizacją Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Miasta Kalisza na następny czteroletni okres, obejmujący lata 2021-2024. W tym celu Prezydent Miasta Kalisza powołał Zespół Roboczy ds. GPOnZ dla Miasta Kalisza na lata 2021-2024 oraz określił regulamin jego działalności.
Pierwszym etapem była analiza priorytetów, kierunków działań oraz zaplanowanych do realizacji zadań ujętych GPOnZ dla Miasta Kalisza na lata 2017-2020. Na podstawie sporządzanych sprawozdań z realizacji Programu za lata 2017-2018 i 2019-2020, wskazane zostały zadania zakończone i zadania kontynuowane w następnych latach. Następnie określone zostały nowe przedsięwzięcia zaplanowane do wykonania w latach 2021-2024.
Program obejmuje zarówno zadania inwestycyjne prowadzone przez Miasto, jego jednostki, instytucje kultury, przedsięwzięcia rewitalizacyjne ujęte w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Kalisza i jego zmianie dokonanej w 2021 r., programie wsparcia z budżetu działań właścicieli zabytków rejestrowych i ujętych w gminnej ewidencji zabytków, czy położonych w Specjalnej Strefie Rewitalizacji Miasta Kalisz, jak również działania nieinwestycyjne tzw. miękkie.

Dotyczą one m.in. badania i dokumentowania dziedzictwa kulturowego, ochrony i zachowania zabytków nieruchomych i ruchomych, działań edukacyjnych związanych z popularyzacją i upowszechnianiem wiedzy o zabytkach, jak również szeroko rozumianym dziedzictwie historycznym, promocję dziedzictwa.
Sporządzony dokument został pozytywnie zaopiniowany przez Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków Delegatura w Kaliszu oraz Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu.

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 247 z późn. zm.), konieczne było uzyskanie dla GPOnZ dla Miasta Kalisza na lata 2021-2024 opinii Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w sprawie uzgodnienia braku potrzeby przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Korespondencja od Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z uzgodnieniami odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla Miasta Kalisza na lata 2021-2024, wpłynęły do Urzędu Miasta Kalisza w lutym br.

Rada Miasta Kalisza uchwałą nr LI/700/2022 z dnia 31 marca 2022 roku przyjęła Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Miasta Kalisza na lata 2021-2024 (dokument opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego z 2022 poz. 3207).

Wsparcie samorządu w opiece nad zabytkami

W okresie 2021- 2022 Miasto Kalisz kontynuowało, prowadzoną od wielu lat, politykę wspierania właścicieli zabytków poprzez udzielanie dotacji celowych z budżetu. Przynosi ona konkretne efekty, służące zachowaniu dziedzictwa oraz podnoszeniu turystycznej atrakcyjności Kalisza.

Rada Miasta Kalisza w roku 2021 na dotacje celowe prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków przeznaczała 500 000,00 zł. Finansowe wsparcie na realizację 11 zadań otrzymało 8 beneficjentów. Wszystkie zadania zostały wykonane.

Parafia Katedralna św. Mikołaja - jako gospodarz zabytkowego cmentarza rzymskokatolickiego tzw. miejskiego przy Rogatce - przeprowadziła prace konserwatorskie i remontowe przy czterech miejscach wiecznego spoczynku zasłużonych kaliszan;

- grobowcach rodzinnych – rodziny Polkowskich (dotacja w wysokości 24 500,00 zł) oraz rodziny Parczewskich (dotacja w wysokości 38 500,00 zł);
- przy kaplicy grobowej rodziny Żarneckich (dotacja w wysokości 70 200,00 zł);
- przy grobowcu rodzinnym Zygmunta Wyganowskiego (dotacja w wysokości 51 000,00 zł).

Te działania mają szczególne znaczenie dla dziedzictwa historyczno-kulturowego Kalisza. Cmentarze wyznaniowe przy kaliskiej Rogatce , które oszczędziły obie wojny stanowią bezcenne archiwum naszej pamięci i wiedzy o przeszłości.

Dotacja z budżetu Kalisza w wysokości 84 000,00 zł, umożliwiła Parafii Katedralnej kontynuację prac konserwatorskich i restauratorskich przy elewacji północnej nawy bocznej północnej części zachodniej kościoła św. Mikołaja (dwie przypory i przęsło nawy – 1 część).

Kaliski Dom Zakonny Zgromadzenia Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu przeprowadził kolejny etap badań nawarstwień malarskich w skrzydłach krużganka klasztoru poreformackiego (ob. Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu) - część skrzydła zachodniego (otrzymał na ten cel dofinansowanie z budżetu Kalisza w kwocie 15.000,00 zł.

Dzięki udzielonej z budżetu Miasta dotacji w wysokości 80 000,00 zł wykonany został kolejny etap ratowniczych prac przy malowidłach ściennych na sklepieniu nawy głównej w cerkwi prawosławnej pw. św. App. Piotra i Pawła w Kaliszu. Zakres prac objął restaurację malowidła na sklepieniu nawy z przedstawieniem Boga Ojca oraz postaci św. Mateusza i św. Jana na fragmencie ściany pod łukiem sklepienia od strony prezbiterium.

Otrzymane dofinansowanie w wysokości 80 000,00 zł pozwoliło Parafii Rzymskokatolickiej Ordynariatu Polowego pw. św. Wojciecha i św. Stanisława poddać konserwacji i restauracji kolejną części zabytkowych rokokowych ławek z pojezuickiej świątyni – 10 ławek w nawie pd.-wsch. pomiędzy filarami i 10 ławek w nawie pn.-zach. pomiędzy filarami.

Klasztor OO. Franciszkanów w Kaliszu ze środków budżetowych w kwocie 30 800,00 zł zrealizował I etap prac konserwatorskich ołtarza bocznego św. Franciszka w kościele pw. św. Stanisława BM obejmujących konserwację obrazu św. Franciszka i Matki Boskiej Częstochowskiej. Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Matki Teresy z Kalkuty zleciła restaurację i konserwację zabytkowej kapliczki przydrożnej na Ogrodach, przeniesionej wcześniej z ul. Ogrodowej 47 w bezpośrednie otoczenie kościoła przy ul. Szewskiej (dotacja z budżetu Kalisza wyniosła 25 000,00 zł). To najstarsza zachowana kapliczka w mieście, postawiona w czasach, gdy Ogrody były podkaliską wsią.

Rada Miasta Kalisza w roku 2022 łączną kwotę w wysokości 500 000,00 zł przeznaczoną na dotacje rozdysponowała na realizację siedmiu zadań. Według staniu na dzień 31 sierpnia br. dwa zadania zostały zakończone.

Na zabytkowym cmentarzu rzymskokatolickim przy Rogatce cieszy widok odnowionej i poddanej konserwacji tablicy pamiątkowej na grobie Wojciecha Jabłkowskiego (22 IV1885 - 9 XI 1906) - rzemieślnika, członka PPS i Organizacji Bojowej PPS działacza niepodległościowego i socjalistycznego. 7 listopada 1906 roku dokonał na ówczesnym pl. św. Mikołaja udanego zamachu na agenta carskiej Ochrany. Schwytany tego samego dnia i osadzony w kaliskim więzieniu, został tam rozstrzelany 9 listopada 1906 roku. Beneficjentka na realizację zadania otrzymała dofinansowanie w wysokości 6 400,00 zł.(koszt prac 8.124, 89 zł)
Na łuku ulicy św. Stanisława, pod nr 9 uwagę zwraca odnowiona w nowej błękitnej kolorystyce elewacja frontowa budynku dawnego Hotelu Polonia. Obiekt zaprojektowany przez architekta kaliskiego modernizmu Alfreda Nestrypke powstał w 1937 roku i jako jedyny w naszym mieście posiada cechy stylu marynistycznego - zagięcie fasady kojarzącej się z dziobem statku, okrągłe okna na elewacji przypominające okrętowe bulaje, a także pionowa linia okien. Wnioskodawca otrzymał dofinansowanie w kwocie 50 000,00 zł (koszt prac 77 763,37 zł)
Miasto zawarło umowy dotacyjne z pozostałym beneficjentami na wykonanie pozostałych pięciu zadań, które obecnie znajdują w trakcie realizacji.

Właściciele kaliskich zabytków zabiegali o środki nie tylko z miejskiej kasy, ale także u innych uprawnionych podmiotów – Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków czy Samorządu Województwa Wielkopolskiego. Takie działania pozwoliły pozyskać znaczące wsparcie finansowe z różnych źródeł na realizację prac lub robót przy zabytkach.

W 2021 roku na realizację prac konserwatorskich i restauratorskich prowadzonych przy zabytkach sakralnych tj. przy elewacji kaliskiej katedry, prac konserwatorskich i restauratorskich przy polichromii w nawie kościoła pw. Św. Stanisława Biskupa i Męczennika oraz prac konserwatorsko-zabezpieczających warstw malarskich na przy lewej ścianie nawy cerkwi prawosławnej od strony prezbiterium, ich gospodarze pozyskali środki zewnętrzne w łącznej wysokości 927 000,00 zł (MKiDN 870 000,00 zł; Samorząd Woj.Wlkp. 30 000,00 zł, a WKZ – 27 000,00 zł).

Wśród pozytywnie rozpatrzonych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego wniosków w 2022 roku, znalazła się Rzymskokatolicka Parafia Katedralna pw. św. Mikołaja w Kaliszu, która na kontynuację prac konserwatorskich i restauratorskich przy elewacji wieży (część górna dokończenie wraz z konserwacją drewnianych żaluzji i i kamiennych sterczyn), otrzymała dotację w wysokości 791 000,00 zł.

Z budżetu Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w roku bieżącym wsparcie finansowe uzyskały dwa podmioty.

Klasztor OO. Franciszkanów w Kaliszu na prace konserwatorskie i restauratorskie przy ołtarzu bocznym pw. św. Franciszka z Asyżu w kościele pw. św. Stanisława BM, otrzymał dotację w wysokości 70 000,00 zł.

Prywatny właściciel na roboty budowlane: remont dachu, ścian, stropu nad parterem i piętrem, schodów budynku dworu w Sulisławicach, ul. Romańska 148, otrzymał 50 000,00 zł dotacji.
Sejmik Województwa Wielkopolskiego przyznał w 2022 roku dofinansowanie trzem podmiotom z naszego miasta.

Właściciel późnobarokowego dworu w Sulisławicach (XVIII w.) na rewaloryzację budynku w zakresie wymiany i odtworzenia dachu, otrzymał kwotę 30 000,00 zł.

Parafia Katedralna pw. św. Mikołaja w Kaliszu na kontynuację prac konserwatorskich i restauratorskich elewacji północnej nawy bocznej północnej-część zachodnia świątyni - dokończenie przypory oraz przęsła nawy część zachodnia (Etap 2), otrzymała wsparcie w wysokości 50 000,00 zł.

Parafii Prawosławnej pw. św. App. Piotra i Pawła w Kaliszu na kontynuację ratowniczych prac przy malowidłach ściennych w cerkwi Prawosławnej, prawa ściana nawy od strony prezbiterium przyznano dotację w wysokości 15 000,00 zł.

W 2022 roku na realizację prac konserwatorskich i restauratorskich prowadzonych przy czterech obiektach zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków tj. przy elewacji kaliskiej katedry, ołtarzu bocznym Św. Franciszka z Asyżu w kościele pw. Św. Stanisława BM, warstwach malarskich na prawej ścianie nawy cerkwi prawosławnej od strony prezbiterium oraz przy wymianie i odtworzeniu dachu późnobarokowego dworu, ich właściciele pozyskali środki zewnętrzne w łącznej wysokości 1 056 000 zł.

W okresie 2021-2022 prace i roboty przy zabytkach rejestrowych i ujętych w gminnej ewidencji zabytków miasta Kalisza otrzymały wsparcie finansowe z budżetu Miasta w wysokości 1 000 000 zł oraz ze środków zewnętrznych w w wysokości 1 983 000 zł.

Ogromnie cieszy fakt, że niebagatelna kwota prawie 3 000 000 zł przeznaczona na zachowanie materialnego dziedzictwa, nie tylko zabezpieczyła obiekty, ale pozwoliła na dokonanie odkryć naukowych i lepsze ich rozpoznanie, a nade wszystko podniosła turystyczną atrakcyjność najstarszego spośród polskich miast.

Popularyzacja i upowszechnianie dziedzictwa kulturowego Kalisza

Europejskie Dni Dziedzictwa to inicjatywa Rady Europy zapoczątkowana w 1985 roku, która stała się najważniejszym przedsięwzięciem społeczno-kulturalnym na naszym kontynencie. Celem tego projektu jest edukacja historyczna i kulturalna, promowanie różnorodności regionalnego dziedzictwa kulturowego, podkreślenie wspólnych korzeni kultury europejskiej oraz propagowanie dialogu międzykulturowego. Służy on ochronie dziedzictwa kulturowego oraz wykorzystaniu jego wartości dla rozwoju społecznego obecnych i przyszłych pokoleń.

Europejskie Dni Dziedzictwa służą aktywności obywatelskiej i budowaniu wspólnoty wokół zabytków i lokalnej spuścizny kulturowej.

Tematem 29. Europejskich Dni Dziedzictwa obchodzonych w dniach 10 -18 września 2021 roku były „Smaki Dziedzictwa”.

Kuchnia tradycyjna i regionalna, zasiadanie z rodziną do codziennych posiłków czy biesiadowanie przy świątecznym stole stanowi istotny element polskiej historii i tradycji. Warto je zachować i popularyzować.

Hasło „Smaki Dziedzictwa” mieściło też warstwę metaforyczną. Smakowanie można rozumieć jako przeżywanie, doznawanie wrażeń. Mogą się na nie składać różnorodne smaki artystyczne - muzyczne, plastyczne, teatralne czy literackie. Tak jak na wielorakie jest rozumienie pojęcia „smaków”, tak różnorodny był program kaliskich EDD.

Filia nr 4 Miejskiej Biblioteki Publicznej im. A.Asnyka zaprosiła 10 września na wernisaż wystawy „Smaki i smaczki dawnego Kalisza", prezentującej reklamy i ogłoszenia publikowane w kaliskiej prasie oraz szyldów kaliskich firm produkujących żywność.

Publiczna Biblioteka Książnica Pedagogiczna im. A. Parczewskiego przygotowała Biesiadę nt. „Zasmakuj w Bibliotece". W programie wydarzenia znalazł się pokaz tańców, wspólne śpiewanie i czytanie, poznawanie zdrowotnych właściwości potraw i zapomnianych przepisów kulinarnych. W kaliski program EDD wpisały się także II Dni Księstwa Kaliskiego. Ogólnopolski Festiwal Plenerowych Widowisk Historycznych (11-12 września). Ich organizator, Fundacja Bolesława Pobożnego, przeniosła kaliszan i przybyłych gości do czasów panowania księcia Bolesława Pobożnego i jego małżonki bł. księżnej Jolenty.

Mieszkańcy podziwiali uroczysty przemarsz książęcej pary z towarzyszącym jej orszakiem rycerskim z placu Jana Pawła II przy I LO im. A. Asnyka do ul. Św. Stanisława, w otoczeniu zespołu kościelno-klasztornego Franciszkanów. Widzowie obejrzeli inscenizację aktu lokacji miasta oraz turniej rycerski. Ten ostatni wywołał wiele emocji zwłaszcza wśród najmłodszych uczestników.

Kolejnym punktem programu był Piknik średniowieczny. Organizatorzy zadbali o bogaty program artystyczny i inne atrakcje. Publiczność oklaskiwała występy chóru Szkoły Podstawowej nr 12 im. księcia Bolesława Pobożnego i zespoły muzyki dawnej, walki rycerskie, przedstawienie edukacyjno-teatralne pt. „Legenda o Piaście i Popielu". Prawdziwe uznanie zyskał pokaz tańca średniowiecznego oraz żonglerki flagami. Wydarzeniu towarzyszyły warsztaty pieczenia podpłomyków, hafu, gier, kramy z rycerskimi akcesoriami, miodami i innymi produktami pszczelarskimi, swoje wyroby prezentowali również rzemieślnicy.

Piknik zakończył wieczorny koncert zespołu muzycznego Jerycho w kościele pw. św. Stanisława BM. Za sprawą mistrzowskiego śpiewu sakralnego wykonawców, publiczność miała okazję przenieść się do niezwykłego świata średniowiecznej polifonii. To była prawdziwa uczta duchowa! Także w sobotę, 11 września, kaliszanie i goście z naszego miasta partnerskiego Hamm mieli okazję poznać „Smaki Dziedzictwa" na Urodzinach Tarasina w Galerii Sztuki im. Jana Tarasina. Z okazji 95. urodzin Artysty Galeria zaprezentowała różne smaki sztuki, muzyki oraz przysmaki wypiekane przez kaliskich cukierników, nie zabrakło też tortu urodzinowego w kolorach EDD z „reprodukcją" jednego z dzieł Mistrza.

W pięknych wnętrzach Akceleratora Kultury, 16 września odbyła się promocja książki „Fibigerowie: rodzina kaliskich fortepianmistrzów", autorstwa Marii Kaczmarkiewicz, dr. nauk humanistycznych w zakresie teorii muzyki, wieloletniej wykładowczyni w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Kielcach (obecnie Uniwersytet Jana Kochanowskiego).

Publikację w ramach obchodów Roku Rodziny Fibigerów wydało Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk przy finansowym wsparciu Miasta. Jest to 19. tomik serii „Kaliszanie".

Spotkanie poprowadził prezes Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk prof. Krzysztof Walczak, a wśród licznie przybyłych gości były córki Gustawa Arnolda III Fibigera oraz inni przedstawiciele rodziny Fibigerów związani z Kaliszem.

29. edycję EDD zakończyło 18 września rodzinne spotkanie przy baszcie „Dorotce". Kaliskie Centrum Baśni i Legend oraz Lokacji Miasta zainaugurowało tym wydarzeniem cykl spotkań poświęconych symbolom kaliskich legend. Rozpoczęto od legendy „Ręce Anny" wraz z jej symbolem – dzwonkami.

Pomimo niesprzyjającej aury kaliszanie nie zawiedli i dobrze się bawili. Każdy kto przyszedł z dzwonkiem, mógł zwiedzać ekspozycję w baszcie bezpłatnie.

Na uczestników wydarzenia czekała gra historyczna, pokazy rycerskie, warsztaty szermierki, pokazy tańców średniowiecznych. Przybył również Sokolnik, który odkrył tajniki pracy z ptakami drapieżnymi. Odbyło się również pasowanie na rycerza. Nie zabrakło poczęstunku o rodowodzie sięgającym średniowiecza.

Najmłodsi mogli uczestniczyć także w warsztatach plastycznych, których tematem były oczywiście dzwonki i dzwoneczki.

W dzwonnicy przy Sanktuarium Świętego Józefa Informacja Turystyczna przygotowała wystawę dzwonków i dzwoneczków, wypożyczonych ze zbiorów kolekcjonerów i mieszkańców naszego miasta.

Punktem kulminacyjnym całego przedsięwzięcia była próba pobicia rekordu w wielkim koncercie na 500 dzwonków. Delikatne brzmienie i melodia rozniosły się na wszystkie strony miasta za sprawą dzwonków, które przynieśli z sobą uczestnicy. I w ten sposób rekord Kalisza został... „oddzwoniony”!

Narodowy Instytut Dziedzictwa ogłosił, że jubileuszowa 30. edycja Europejskich Dni Dziedzictwa obchodzona będzie w dniach 10–18 września 2022 roku pod hasłem „Połączeni dziedzictwem”.